Ч. 173 (11.426). Львів, неділя 5. серпня 1928. Poesiowe oplate zaplacono ryczaltem. Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, ІІ. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Важкі хвилі Югославії.

Львів, 4. серпня 1928.

Багато важких клопотів має Югославія в ділянці закордонної політики, але чи не більше їх у внутрішньому життї держави. У першому випадку не переводяться її непорозуміння з Італією, з Болгарією і навіть з Мадярщиною. Побереже Адрійського моря, справа Реки, політичних впливів у Альбанії — це те, що впливає на велике напруження Югославії з Італією, а справа Македонії — це те, що призбирує як не вибуховий, то бодай до краю подразнюючий нерви матеріял у дуже натягнутих відносинах між Югославією та Болгарією. Щож до Мадярщини, то вона союзниця Італії! А цього вже досить.

І саме в найкритичнішій момент провізоричного наладнування більше-менше зносних відносин з Італією впали у білгородській скупштині вбийчі стріли посла-чорногорця Рачіча в сторону представників Хорватії. Жертвою тих стрілів упали: посол Павло Радіч і посол д-р Базарічек. Сталося це 20. червня ц. р. Тоді югославянський парлямент побачив на свому „побоєвищі" два трупи і кількох ранених. Між раненими найшовся і провідник хорватів д-р Степан Радіч. Політичне положення в Югославії стало наслідком того у найвищій мірі напруженим і небезпечним. Періпетії того всього, що прийшло по стрілах, відомі. Представники Хорватії покинули скупштину і зажадали від короля негайної зміни уряду та покликання на його місце такого невтрального кабінету, який зірвав би з дотеперішним сербським централізмом, розвязав парлямент, розписав нові вибори та підготовив зміну конституції в напрямі перетворення Югославії у федерацію. Король старався затерти прикре і фатальне враження душогубства у скупштині тим, що адоптував сиріт убитого посла Павла Радіча та покликав новий уряд з не дуже то невтральним д-ром Корошецом на чолі, але скупштини не розвязав. Останніми тижнями здавалося, що в Югославії почали якось укладатися відносини зовсім мирно. Одначе це так тільки здавалося.

Бо ось 1. серпня зібралась у Білгороді скупштина, але в відсутности хорватської селянсько-демократичної коаліції. Це перше після траґічних подій засідання скупштини мало виключно і наскрізь жалібно-демонстраційний (правда, пересадно це звучить, але так воно було!) характер. Президент скупштини д-р Періч виголосив жалібну промову, присвячену памяти погибших, в якій напятнував злочинний вчинок пос. Пуніки Рачіча і не щадив компліментів по адресі погибших послів та їх заслуг і талантів. Безпосередньо по цій промові засідання закінчено. Так було в офіціяльному парляменті, скупштині.

Того самого дня відбулося в столиці Хорватії Загребі торжественне засідання іншого, неофіціяльного парляменту, засідання всіх послів селянсько-демократичної коаліції Хорватії. На тому місці слід пояснити, що до тієї коаліції входить: хорватська радикальна партія Ст. Радіча і партія Прібіцевича, що гуртує в своїх рядах хорватських сербів.

Коаліцію цю засновано 10. листопада 1927 р. в цілях „леґальної парляментарної боротьби" за зміну югославянської конституції в напрямі федерації, точніше, як це висловлюють хорвати, в напрямі урівноправнення і рівнорядности усіх країв Югославії. Це засідання послів селянсько-демократичної коаліції відбулося в історичній салі хорватського забору (замку). Відбулося воно під враженням двох прикрих і болючих для Хорватії подій: засідання ще не розвязаної білгородської скупштини і погіршення здоровля раненого Степана Радіча, провідника хорватських опозиціоністів до білгородської політики (він дістав запалення легенів). В часі засідання в місті був припинений усякий діловий рух, усі крамниці позамикані, а все місто удекороване хорватськими прапорами. Біля замку, в якому засідали посли, зібралася кільканацятитисячна товпа народу, що ждала терпеливо кінця нарад.

Торжественним засіданням проводив Прібіцевич, провідник хорватських сербів, що має теж своє величанське значіння. Нарада приняла й оголосила такі постанови-домагання:

„Неповний парлямент, що зібрався 1. серпня у Білгороді не має ніякого права приймати якінебудь обовязуючі всю державу постанови; всі постанови, які западуть у Білгороді, а передовсім усі фінансові зобовязання, які обтяжать цілий нарід, проголошуємо за неістнуючі та необовязуючі для хорват. народу і тих країв поза Хорватією, довірям яких користуємося; ми стверджуємо, що королівство Хорватія і Монтенегро та інші національности, які були заступлені в Національній Раді за вайшли до державної єдности сербів, хорватів і словінців ніколи не зрезиґнували зі своїх індивідуальних, державно-історичних і національно-політичних прав на користь одного з обєднаних країв, але виключно на користь загально-державної єдности; ми стверджуємо, що акт з 1. грудня 1918 р. надужито для закріплення гегемонії сербського королівства над іншими краями. Тому заявляємо, що в національній опінії дотеперішний державний устрій Югославії цілковито анульований кріваними випадками (у скупштині) і що ми починаємо найрішучішу боротьбу за новий державний устрій, який давав би повну рівноправність національним індивідуальностям. Дальші постанови в тій справі будуть приняті на слідуючому засіданні, як тільки президент (коаліції) Ст. Радіч видужає до тої міри, що зможе брати участь у нашій праці. Селянсько-демократична коаліція взиває всі політичні партії та групи в Хорватії і в краях поза нею, щоби прилучилися до тієї боротьби за рівність і рівноправність та сподіється, що сербський селянський народ своєю гідною поставою і справедливим становищем до тієї справи облегшить побіду великим принціпам, здійснення яких одиноке може врятувати державну єдність Югославії".

З наведеного видно, що в Югославії розгорілася дуже серіозна боротьба за таку незвичайно великої ваги справу як ґрунтовна перебудова держави в напрямі федералізму. Боротьба приняла крайно небезпечні форми і якщо її не вдасться припинити при допомозі компромісової законодатної розвязки — бо тільки така вже можлива — то в Югославії може початися громадянська війна, яка потряслаб самими основами її екзистенції. Але чи на тім, тобто на самій громадській сербо-хорватській війні скінчилосьби? Чи ніхто посторонній до неї не вмішавсяб? — Ось де загадка!

Волинь -- „терра інкоґніта".

Інтеліґентський актив і пасив Волині.

(Від нашого волинського кореспондента.)

Луцьк, 1. серпня 1928.

Волинь — „терра інкогніта" не тільки для чужинців чи українців Галичини. Місцева українська інтеліґенція знає Волинь не більше. На цілій Волині не знайдете знавця памяток рідної старовини, історії, побуту, фолькльору. Зверніться до першого-ліпшого, „з іменем" діяча за статистикою, відомостями про зміни в побуті, про природні богацтва, торговлю, народні вироби, — нічого цінного не одержите.

Скажете, що пореволюційні часи — це часи національного і політичного зламу? Так! Злам цей дійсно є. І йде він безупинно, в наростаючим темпі. Але динаміка цього руху, джерела сил, напрям, заломи й збочення, — все це є незнаними і невивченими явищами.

Наші політики й національні „провідники" є під повищим оглядом такими самими, що так скажу, ділетантами, як і наші етнографи, кооператори, просвітяни, церковники, то що.

Незнання народньої душі, нерозуміння тих процесів, які в ній відбуваються, характеризують усю ту політичну салламаху, що замулює наше національне життя. Щож до окремих діячів, то вся їхня характеристика укладається в одній фразі, або „за хвилями" або „проти хвиль".

Провідників народу, в повному розумінні цього слова, Волинь ще не має. Ті, що може й знають, куди й як треба вести нарід, до керми ще не прийшли. А ті, що хапаються за цю керму, не знають ні корита величної національної ріки ні динаміки її хвиль. Позбавлені цього знання, вони або не мають віри в себе та нарід, або мають забагато ділетантської самовпевнености.

Звідси нерівномірний поділ волинської інтеліґенції на безпартійних (99 відс.) і партійних (менше одного відс.)

Щож це за порода — оці волинські безпартійні? — Своєрідна! Це не західні індивідуалісти, яким „тісно" в партії, але які всеж глибоко і міцно вросли в свою націю. Це люди здебільшого наполовину зденаціоналізовані, пасивні на всі ворожі експерименти над ними. Вони всього бояться: свого імени, громадської праці, українського часопису; не вірять у сили й можливости свого народу; нічого не люблять, ні до чого не привязані й течуть пасивно за хвилями життя. І ніхто ніколи вам не поручиться, до якого берега ці хвилі їх пригонять.

Окрему невеличку групку безпартійних складають так звані „політичні хитруни". Політика для них — комерція. Їхні аспірації — на сьогоднишній день. Кожний з них — окрема партія, найчастіше під шильдом „вспуажиця". Цей шильд уможливлює їм свободу руху. І дійсно, вони рухливі, активні. Нікого не питаючись, на-право і наліво „репрезентують українське громадянство", щоб спекти собі при цьому свою власну печеню. Треба признати, що вони для укр. установ де-що роблять. Але одночасно й деморалізують маси, привчаючи їх до нешанування своєї гідности, до крутійства, безпринціпности. Вони при загальній пасивности відограють у житті певну ролю. Навіть заключають „бльоки" з партіями, як це було при останніх виборах (з нами, з радикалами, з „одинкою"). Одним словом — еґзотика! Треба додати, що „хитрунів" породила та сама грішна мати — незнання народа й брак віри в нього.

Те саме незнання течії народнього життя є й серед партійного активу. Про це свідчать зигзаки в політичних ходах. Чим же, як не подибним незнанням психольоґії селянства по-яснити можна появу „з голови" соціялістичного „сель-союзу"? Ще й не виріс він, як уже вмер. Ще більшим дивоглядом є „сельроб". Сам Соломон не знайшов би в душі волиняка, — цього індивідуаліста-власника, анархістичного волелюбця й ненависника колективного — хоч би крихітки якоїбудь аперцепції, яка уможливлялаб прищіплення йому комуно-більшовицької форми життя. Прекрасно свідчить історія ... ці.

організації, яка 12 липня вийшла з сельроба, — життя кпить собі з сельробівських експериментів.

Тим самим незнанням народньої психіки пояснюється й те, що наші волинські ундівці кілька літ ховали від народа свій-же власний прапор і намагалися обєднати „всіх“ на безпартійности. Спроба не вдалася. Бо в народній душі якраз живуть аперцепції до традіційного національного обєднання. Те, що ввійшло в ідеольогію партії, в масах живе потенціонально. Найменші спроби в деяких повітах легко викликали ці потенції до життя.

Одначе чим трималися й ще тримаються такі дивогляди на волинському ґрунті, як сель-роби, радикали й інші? Національним забарвленням. Це факт! Як у казці: вовк у козлячій шкірі співає: „Ваша мати прийшла, молочка принесла і т. д.“ Провідники соціялістичних і комуністичних угрупувань увесь час стараються підшиватись під наш національний прапор, щоби прикрити своє дійсне обличча. Але як тільки селяни роздивляться в затамаскованому інтернаціоналізмі, зараз-же тікають від фарбованих націоналістів.

Найбільшим-же незнанням психольоґії мас характеризується „робота“ так званих послів-одинковців, які жадною „ковбасою“ не встані притягти до себе селян, та робота їхніх (посольських) опікунів, які все ще надіються, що наше селянство зза обіцянок відвернеться від усього рідного й винародовиться. Тим часом зріст національної свідомости, не зважаючи на всі перешкоди, свідчить якраз про щось протилежне.

Я зробив цей короткий перегляд волинського інтелігентського активу й пасиву на те, щоб дати нашим читачам загальне тло, на якому будуть більш зрозумілими окремі явища нашого волинського життя, про які будемо говорити подалі. Основною ниткою цього тла, повторюю, є незнання психіки народніх мас та динаміки місцевого українського життя.

В. Островський.

Французька жура.

(Від нашого кореспондента)

Париж, 20. липня 1928.

I.

Чи докотилась до Львова луна австрійсько-німецьких хорів, обєднаних у Відні з нагоди Шубертівських свят? Чи викликали ті австрійсько-німецькі співи який відгомін у Львові, а властиво — бо така тепер наша недоля, що мусимо орієнтуватися на цей город! — у Варшаві? Не знаємо. Але тут, у Парижі — вони досі лунають. Хоча від Шубертівських свят уже чимало днів пройшло, то тутешні ґазети досі не вгавають писати про віденські свята —статті, міркування, протести, полемічні уваги.

Що не в статистичних оцінках віденських хорів тут річ — зайве й згадувати. Річ у політиці, і то у великій політиці.

Французькі ґазети, від правих до лівих, майже аж до комуністичних, віденськими святами дуже заворушені і занепокоєні. Вони бачать у них нетільки маніфестацію національно-культурної єдности Австрії й Німеччини, а й новий етап на шляху до здійснення політичного обєднання Австрії з Німеччиною.

II.

Обєднання цього майже вся Франція боїться. Франції потрібна „самостійна“ Австрія. На домагання Франції вставлено заборону самочинного вступу Австрії в німецький союз поміж постанови версайського мира. Але що з цього? Серед постанов мира цього є й інша: що кожна держава, учасниця Союза Народів, має право домагатися від Союза Народів перевести ревізію міжнародніх угод або окремих їх постанов. Французи побоюються, що Німеччина й Австрія, підготовивши гаразд ґрунт під своє обєднання, звернуться одної гарної днини до Женеви, щоб вона санкціонувала те, що етапами було підготоване. Правда, для такого акту потрібна одноэгідність усіх учасників Союза. Одначе, коли момент буде розумно вибраний, то невже хто поважиться покористатися цим ліберум вето? А як, у відповідь на такий одинокий протест Франції (або ще й Польщі), Німеччина й Австрія виступлять із женевського Союза тай обєднаються мимо нього і проти нього, то хиба прийдеться наново розпочинати велику війну? З котрими союзниками? З якими виглядами?

III.

Сам один споміж правих і націоналістичних публіцистів вирвався оце Густав Герве з окремим поглядом: не протестувати французам проти австро-німецького обєднання; навіть просто згодитися на нього, але під умовою, що Німеччина у відплату за французьку згоду на „анексію“ Австрії дасть свою згоду на патрифікацію польських кордонів — по змозі всіх, західних і східних, а як ні, то бодай західних. За Австрію Німеччина мала би згодитися на т. зв. Східнє Льокарно, себто дати ґарантію, що не буде добиватися усунення „польського коридору“, який відрізує Німеччину від Східної Прусії.

Дуже сумнівно, щоб який-небудь німецький уряд, навіть соціяльно-демократичний, захотів колинебудь згодитися припечатати існування абсурдного й ганебного коридору. Бо і чого? Австрія сяк чи так, скорше чи пізнійше, сполучиться з Німеччиною — проти цього нема ради. Платити за це — кому? — Польщі? Ще чого?

IV.

Хоча польські й румунські ґенерали і побренькують собі шабельками, то тут щодо будучности й тривкости великої Річипосп. не перестають журитися. Вальдемараса, що числиться ворогом великої Польщі, тут не перестають лаяти, гудити, висміювати. Можна сказати, що нема дня, нема ґазети без лайки на литовського диктатора. „Реведяції“ того нужденного Козія рознесла французька агенція по всій французькій пресі, нетільки столичній, а й провінціональній. Скрізь читають про „видатного українського дипльомата“, що здер маску з обличча „препоганого“ Вальдемараса. З Козія і його „ревеляцій“ польська телеграфічна агенція зробила великий політичний „атут“.

Це зрештою звичайна тактика польської агенції — роздувати до надзвичайних розмірів те, що видається корисним Польщі, промовчувати все інше. Польські (а за ними й французькі) телеграми систематично промовчують напр. з промов українських послів усі протести, проти Польщі й польського режіму; натомісць коли знайдеться в котрійсь українській промові бодай натяк на політику, яка могла би бути корисна польському престіжеві заграницею, — то польська агенція роздуває відповідні уступи і розтелеграфовує їх пильно по всім усюдам, по Франції і деінде.

В. П.

Між нашими „русскими“.

Їх пляни й акція.

Наші доморослі „русскі“, потерпівши при виборах повне фіско, не можуть ніяк погодитися з тим, що життя — сильніше понад усе, що годі йти проти нього. Ні, вони дальше збирають свої розпорошені „сили“, вони організують своїх прихильників по читальнях ім. Качковського або „Наука“, по „русских“ кооперативах, по руханково-пожарних товариствах під назвою „Запорожець“, вони закладають відділи й комітети „Русской Селянской Организації“ і т. д. А все те з подивугідною впертістю, просто з залістю, щоби тільки показати ненавидженим українцям, що вони ще живуть, істнують — на те, аби розбивати нашу національну одноцілість, нашу відпорність супроти сусідів, щоб бути колодою на шляху розвитку й поступу нашого многострадальнього народу.

Акції й плянів наших „русских“ не можна недоцінювати, замовчувати. Якже

Д-р ВАС. ЩУРАТ.

Куліш і Дрепер.

(Докінчення.)

II.

Хто був той Юркевич, котрому Куліш позичав, а опісля й дарував книгу Дрепера, знаємо з листу самого Куліша до М. Павлика („Народ“ 1892, ст. 239), та ще більше з листів тогож Куліша до самого Юркевича надрукованих Ос. Мончаловським з поясненнями на основі інформацій Ів. Ем. Левицького в „Научно - литературномъ Сборникѣ“ Гал.-рус. Матицы (Львів, 1904, т. III., кн. 1—2). Тих листів збереглося 24, а саме: 10 писаних з Відня в часі від 24. травня до 2. вересня 1882 р. і 14 писаних з Мотронівки під Борзною від 10. (22.) травня 1883 р. до 20. червня 1893 р. Писані вони — по признанню самого Куліша — „ламаною польщизною“ з винятком 5 останніх, написаних по українськи й усі вони завдяки незвичайно дружньому, майже інтимному відношенню Куліша до Юркевича і його дружини представляють передовий матеріял для пізнання переживань і настроїв письменника після його виїзду зі Львова. З них довідуємося, що Альойзій Юркевич, нижчий урядник скарбової палати у Львові, в котрого Куліш наймив собі кватиру при вул. Воєводовій (сьогодня Супінського) ч. 6, став згодом не лише довіреним його в справах видавницьких підприємств, але й єдино відповідним до ролі співвидавця, яку ще в 1891 р., коли Юркевич проживав уже в Новому Санчі, хотів визначити йому Куліш. В Юркевича, де не осівся він, в Городку, Ульнові чи Новому Санчі, наміряв Куліш до повороту в Росію замешкати поновно зі своєю дружиною; Юркевича вкінці зваблював до себе в свою Мотронівку хазяйнувати в характері арендатора; перед ним не втаював ані своїх звязків з галицькими поляками й політичних переговорів з ними ані свого обурення на них з приводу їхньої підступної політики, чи на галицьке езуїтство й святоюрщину, чи вкінці й на еміґраційну роботу Драгоманова. Особливож не перебирав Куліш у висловах свого обурення на звязування інтересів папского Риму з інтересами польсько-української політики. Неначе бажаючи допомогти Юркевичеві до зрозуміння глибших, принціпіяльних основ того обурення, Куліш дав йому прочитати Дреперову книгу не без обави перед відповідальністю за поширювання думок автора, тому й зобовязуючи не позичати її нікому.

Один сумнів тут міг би виринати. На першій картці Дреперової книги, переданої Кулішем Альойзові Юркевичеві, вище Кулішевих записок, написано чужою рукою: „Szymon Jurkiewicz — X — 889“. Можнаб думати, що Куліш передав книгу якомусь іншому Юркевичеві, а не тому, в котрого мешкав і з котрим листувався. Отож сумнів паде, коли прочитається з листу Куліша до Альойзія Юркевича, писаного з Відня 1. вересня 1882 р. такий уступ, замітний Дреперівською характеристикою світа: „O świat! co to za zwierzyniec! Patrzymy na siebie tak, jak ten biblijny Daniel w jaskini lwiej. Człowiek. Panie mój kochany kształci się na to, żeby wiedzieć, jak mało na świecie ludzi godnych swego nazwiska ludzkiego. Zawsze jednakowoż te biedne istoty zasługują więcej litości, niż nienawiści. Człowiek rozsądny szuka wszystkiemu złemu w człowieczeństwie początków, i znajduje. *Po części objaśnia tę kwestyę ta książka, co Pan dostał z Wiednia*“. Тою книгою була саме книга Дрепера, котру пізніше Куліш подарував Альойзієві Юркевичеві на памятку свойого побуту у Львові, в тому Юркевичевому домикові, де — як писав до нього 24. травня 1882 р. з Відня знову в Дреперівському дусі — знайшов „najspokojniejszy w świecie przytułek dla poezyi i tej religii, która wynika z nauki i różni się od ciemnej wiary bigotów o tyle, o ile dzień różni się od nocy“.

Сам Куліш, вчитуючися пильно в Дреперову книгу, міг уподобати собі її тим більше, чим більше скріплювала вона в нього засади етики Спінози, що їх засвоїв собі як єдиний середник до вирівнання непорозумінь України з сусідами (гл. моє: „Фільософічна основа творчости Куліша“, Львів 1922). Колиж йому львівська спроба вирівнання тих непорозумінь не повелася й він у своїх писаннях став вилівати всю жовч на виновників невдачі, на польських панів з їх езуїтством, тоді Дреперова книга стала знову в пригоді. Подратований особливо відданням реформи Василіян Єзуїтам, Куліш за Дрепером повторив усі найтяжчі закиди проти Риму. Для переконання вистане прочитати з його „Хуторної поезії“, поеми „Пророк“ або „Нові Жиди“ чи „На спомині“ та порівняти їх хочби з VIII-ою і X-ою главою книги Дрепера. Всіж інші поеми тої самої Кулішевої збірки, як і пізнішої „Дзвін“, відгомонюють також сильно Дреперовими порахунками з римським католицизмом, якому Куліш протиставив — рівно жза Дрепером — свою „перкву вселенської правди“ („Заспів“), що має повстати тоді, коли „воскресне правди Бог у сяєві науки“ („До пекольного наплоду“). Не свобідні від впливу Дрепера й Кулішева „Маруся Богуславка“ і „Драмована Трильоґія“, головно „Байда“, котрого чотири перші дії написав Куліш, як сповіщав про це Юркевича в листі 10. (22.) травня 1883 р. з Мотронівки, вже роком раньше у Львові. Розуміється, поза слідами читання Дреперової книги у всіх названих Кулішевих писаннях є сліди й інших лектур, передовсім тих англійських поетів, овіяних духом Спінози, на яких мав я нагоду вказати раньше, що вкінці не виключає й творчого вкладу самого поета. Та найбільше покористувався книгою Дрепера Куліш, пишучи свою поему „Магомед і Хадиза“; з тої книги (гл. III.) він узяв фабулу, взяв історичні факти з освітленням їх, чого можна було догадуватися вже на основі епіграфу. Дивно, що перекладчик Дреперової книги, Мих. Павлик, не звернув на це уваги, дарма, що і львівським епізодом із життя Куліша він в свойому часі заінтересувався.

Український переклад книги Дрепера появився в нас у двох виданнях, 1898 і 1904 р. — значиться, в першому виданні шістнадцять літ пізніше, ніж задумував видати його Куліш.

Кобиловолоки, 20. липня 1928.

буть для кожного здорово думаючого не може бути сумнівів, що життя скорше чи пізніше змете у нас зовсім москвофільську прокazу, то певно, в теперішньому нашому загальному лихоліттю, москвофільський боляк може ще довго ятритися й докучливо докучати нашому народньому організмові. Наскільки шкідливо є лекоплажити собі москвофільський рух, показує найкраще акція „руських" у справі поширення православя в Галичині. На цю акцію, ведену, правда, незвичайно зручно й хитро, ми не звертали вічної уваги — й одного гарного дня довідалися зі здивуванням, що в Галичині маємо вже кільканадцять православних громад.

Щоб не стрінутися з закидом, що ми замовчуємо акцію наших „руських", зареєструємо (на основі останніх чисел „Русского Голосу") всякі їх заходи й почини. Наше громадянство нехай усвідомить собі, які небезпеки крие в собі акція наших „руських" для нашої одноцільности і нехай цій акції як слід протиставиться. Бо тільки тоді буде з нашого писання користь, як розумно і вміло поведемо проти москвофільських заходів свою акцію і будемо ті заходи на кожному кроці паралізувати.

З останніх чисел москвофільської газети бачимо, що „руські" кинулися головно на Лемківщину і на такі повіти на сході, як Золочівщина, Перемишлянщина, Рава Руська й ін.

На Лемківщині поведено на широку скалю православну пропаганду і заснування кооператив. Для скріплення православної пропаганди має служити м. ін. величава панахида на могилі вбитого в 1914 р. православного священика Максима Сандовича, що відбудеться 5. п. м. у Ждині, пов. Горлиці. Акцію в справі заснування „руських" кооператив на Лемківщині веде спеціяльний комітет, вибраний на „собранію" Дукельщини в Тилаві, що працює під проводом відомого агітатора о. Кир. Чайковського із Мшаної. В останніх тижнях засновано „руську" кооперативу в с. Завадрановій і в с. Березніку.

З акції москвофілів у східних повітах Галичини відмітимо зібрання „Р. С. О." в Залісю, Ляцькім Малім, Ляцькім Великім, Бортковім, Ольшаниці і Трудовачі — золочівського повіту, в Глиннах (де відкрито одночасно чит. Качковського) і в Липицях — перемиського пов. і велику панахиду по померлих у Талергофі (при співучасти 7 священиків) у с. Гійчу — раво-руського повіту, де після того відбулося й віче „Р. С. О." Крім того занотуємо ще оснування чит. Качковського в Боршеві, пов. Перемишляни, „руської" кооперативи в Ольшаниці, пов. Золочів, отворення „народної контори Р. С. О." в Самборі (в канцелярії д-ра Кмицикевича), посвячення дому машинової секції при кооперативі в с. Беньківцях, пов. Рогатин, заходи в справі перетягнення кооперативи в Липівцях (пов. Перемишляни) до „Русск. Ревіз. Союзу", внесення в кількох селах статуту т-ва „Запорожець" до затвердження і т. п. А позатим наші „руські" відчиняють знову цілу низку своїх бурс і приютів як у Львові, так і в краю, щоб ловити в свої сіти бідну селянську молодь і виховувати її на кипчарів.

Українське громадянство! Що ти робиш для протиділання цій небезпечній москвофільській акції?

Ще про „Рідну Школу".

(Стаття з кол рідношкільних діячів.)

У „Ділі" з дня 31. липня ц. р. появилася вступна стаття, в якій стверджено сумний факт, що всі заклики до жертвенности на „Рідну Школу" не мають вже ніякого успіху, бо наше громадянство не то що не зворушується ними, але вже так до них привикло, що їх і не читає. Автор статті добачує причину цього лиха в тому, що „цього року, а й у попередніми літами, таких звітів Р. Ш. (себто про число шкіл, молоді, успіхів навчання, доходів і видатків і т. п.) по закінченні шк. року ми в пресі не бачили". Цей закид однак безпідставний, бож Р. Ш. видає щороку якнайдокладніший звіт про стан товариства і його шкіл, з якого „Діло" й інші часописи подавали навіть широкі вимки. Такий звіт годі подати негайно по закінченні шк. р., бо він можливий тільки на підставі звітів кільканадцятьох шкіл і кількасот Кружків Р. Ш., отже тріває кілька місяців, доки тільки збереться увесь потрібний матеріял.

Однак колиб навіть можливо було добути потрібні дані безпроволочно, то й та статистика не промовилаб до переконання нашого громадянства про неминучу потребу обильних жертв на „Рідну Школу", бо, скажім собі правду в очі, не має в нас ще належного зрозуміння всеї ваги рідної школи, що вона для душі нації є тим самим, що насущний хліб для тіла, та що для добуття обох цих життєвих конечностей треба доложити усіх сил цілого загалу. У нас ще замало людей, що свідомі вповні того, яке тепер „время люте", а безліч таких, які потішають себе й інших, що якось воно буде, що перебудемо й це лихо, як перебули вже неодно, що і з чужої школи вийшли добрі українські патріоти і т. д. У нас агітують словом і письмом за школами, де нема шкільної оплати, хоч нема в них рідного духа. Ми ще не доцінюємо, як слід, великої ваги **народньої** школи як найважнішої підстави усеї освіти й національного виховання. Ми маловажимо рідною школою по чужих нам тепер містах, навіть у самім Львові, де по гарнім національнім зриві після війни наше громадянство упадає духом (?) що раз то більше, занедбуючи свою рідну школу.

За те треба ствердити відрадний факт, що села, ба, навіть малі присілки пізнали благодати чужої школи і стягаються з останнього на заложення і удержання своєї прив. рідної школи або хоч збірних лекцій „Рідної Школи", винагороджуючи по своїм силам учителя то грошем, а то й харчами, не даючи йому голодувати, як по наших містах, ба, й у самім Львові.

Почався вже серпень, а учительство й урядовці „Рідної Школи" одержали ледво дрібну частину своєї платні за липень, а багато з них навіть за ще дальші минулі місяці, і ніхто тим не журиться, та ледви чи хто й читає ці розпучливі заклики. Але коли вже ніхто, то хоч **Комітет допомоги жертвам повені** повинен застановитися над тим, чи не прийти в допомогу жертвам, справді не повені, але жертвам посухи в касі „Рідної Школи", неповинним жертвам, що за свою совісну працю голодують. Не думаю, щоби Комітет не міг допомогти „Рідній Школі" в її скруті, як не допомогою, то хоч позичкою зі своїх значних фондів, коли жертвував значні суми на будову захистів, ба, навіть на будову одної школи УПТ., отже на цілі научні й виховні, які здійснює „Рідна Школа", не забуваючи й на те, що з розвалом „Рідної Школи", до чого веде неминучо невиплатність, впаде послідня запора перед страшною повінню чужої школи.

Громадянин.

Від Редакції: Поміщуючи цю статтю одного о визначних діячів у „Рідній Школі" смісмо зазначити, що річний звіт з діяльности „Рідної Школи", друкований звичайно з великим накладом гроша і праці перед загальними зборами в грудні кожнього року, ніяк не може заступити коротких своєчасних звідомлень про підсумки педагогічної праці „Рідної Школи" з кінцем кожного шкільного року. Шановний автор твердить, що таких підсумків не можна зробити ні за тиждень, ні за два. Та це не є ніякий аргумент, що ослаблював би наш постулят. Не може в такім випадку організаційна сітка „Рідної Школи", вдню платні урядники, управителі шкіл і чим вони займаються по скінченні шкільного року, що до тижня не можуть прислати даних про школу, класифікацію і т. п. А коли фактично цего зробити не можна, то в такому випадку путньої організації нема.

СТЕПАН ВАСИЛЬЧЕНКО.

Віконце.*)

(Замість казочки).

Було воно над землею і виходило на пустиню, засмічену, колючим бурянoм заpоcлу. Мимо самого вікна протоптано вузеньку стежку. Тією стежкою на роботу й з роботи ходили робітники, їхні жінки з кошиками на базар, діти до школи. Всі бачили те віконце — таке воно невеличке, всього з чотирьох шибок. Рямця трухлі, і в одній шибці папером заліплена дірка. Густа пітьма вовною випирала з того віконця, а в тій пітьмі завжди можна було бачити дві золоті жаринки: очі як дві блискучі сережечки на смітнику, що вигравали коло самої шибки, як живі. Спершу блискучі сережки, а далі й дитяче личко, мов із паперу викраяне, прозоре й марне. Мов водою їх винесло із темного льоху, до вікна, до світла. Очиці були вишневі, з золотими бризками і цікаві-цікаві, як не вискочать крізь шибку. Кожного, хто мимо йшов, вони так і ловили на отой свій золотий гачок, намагаючись спинити. Люди мимохіть зачіпалися за гачок, оглядались і осміхались.

В кімнаті було сумно, невесело. Стіни голі, почорнілі од кипттю, змокрілі й брудні. Під стіною проти самого віконця стояв тапчан, старий обдертий, як старчиха, а під тапчаном стояла, ніколи не проходила ніч. І вдень не любила Маріка того тапчана. Не любила й боялась: під ним ховалася вона. Коли в хаті було видно од віконця, коли там був тато або мама — вона боялась вилазити звідти, а як починало вечоріти, а дома тільки сама Маріка, вона й висуне звідти і почне колоти маленьку Маріку тоненькими голочками по спині, по грудях, залізною лапищею ворушить Маріці коси на голові. Притулиться тоді личком до шибки, й не повертається, поки не рипне в хату тато чи мама.

— Маріко, ти знову коло вікна? Чомуж ти мене не слухаєш? Побач — будеш кашляти, тато буде сердитися, і віконце затулить.

Голос ішов знизу, з темряви.

Дитина одразу злазить од вікна:

— Ну, добре, я вже не буду.

А ввечері, як спати лягала, знову до віконця: „я трішечки"...

— Мамо, ось гляньте-гляньте, хто воно стільки золотих квіточків на волю понапускав?

тільки селяни роздивляться в за-

— Де ти таке бачиш, доню?

І мати теж прихилить голову до віконця.

— Отам, мамо, високо-високо...

— То, дитино моя, зорі вночі.

На хвилину обидві задивилися: справді, там, у високому небі мов золоті лілеї порозцвітали на темній волі.

Потім мама вкладала Маріку спати й казала їй казку. Ту-ж таки, що й завжди. Про братіка голуба, що приносив сестриці подарунки. Підлетить до віконця, затуркоче: „Бурку-ку-ку-ку, сестро моя, бур-ку-ку-ку, вийди сюди, бурку-ку-ку, щось тобі дам". Сестриця виходила, і він давав їй усякі гостинці.

Віконце виходило на схід сонця, і ранком світило з його в хату, як із золотого ліхтаря. Ух, як здалась тоді вона того віконця! Назад, назад бачки під тапчан — сховається, щоб її й зовсім немає її в хаті.

Удень тато пішов на роботу і мама кудись пішла з дому — Маріка сама в хаті. Не одходить од вікна: щось до когось щебече; сама собі, як пташина. Дивилась, дивилась — надумала: „піду". Піду у той світ широкий, ясний та золотий. Черевичків немає, — ганчірям ноги обмотала. На голову хустку сяк-так: „піду". Прилюднилась, двері одчинила, вичвалала надвір.

Як ударить-же світ! Як блисне сніг, як ухопив її мороз щипати — і головка закрутилась, і серце забилось, і сльози з очей, що вже нічого й не видно. Сіткнулась голими рученятами в сніг, а він — кусать, а він — колоть. Насилу втекла. А в хаті довго і гірко плакала, дуючи на червоні пучки, що туди позаходили шпари. Перешуміло, нагрілась — знову до вікна. Глянула — і сльози засяяли в очах самоцвітом. Все забула, все простила тому зрадливому світові, тому холодному й колючому за те, що ясний такий та широкий.

А тільки рипнули двері, Маріка назустріч матері, як пірина, радісна, щаслива:

— Мамо! а я ходила до братіка в гості, подарунків набрала!

— А що-ж він подарував тобі, доню?

— Подарував синє платтячко, а поясок жовтий, а пряжечка срібна і черевички з червоними китичками, і рукавички теплі-теплі.

Дивується мама:

— А-а! А де-ж ти їх діла, ті подарунки? Може, продала і гроші пропила?

— А отам лежать! — махнула Маріка кудись у куток рукою, не дивлячись, куди.

— А покажи-ж мені, дочко, покажи!

Маріка іде в куток, дивиться заклопотано, далі підводить великі очі, стулює губи, бе об поли руками, як доросла дивується.

— Нема! Де-б же йому дітись? Хм... Це, мабуть, вона вкрала. Так і є, що вкрала.

Свариться пучечкою під тапчан:

— А нащо ти вкрала мою суконьку? Нащо вкрала?

І мати, як її відгук, за нею.

— А нащо ти вкрала Марічину суконьку?

— Ось я-ж тобі!

Маріка вертиться по хаті, до печи, за рогач.

— Ось я-ж тобі дам, як красти!

Осміліла, розчервонілась, аж уші палають: штурхає рогачем під тапчан, викликає:

— Ану, вилазь сюди? Ану, вилазь?

Вона злякалась, не вилазила. Тоді Маріка набрала духу, почала сама її тягнути рогачем з-під тапчана. А вона хитра — побачила, що лихо їй, перекинулась у брудне ганчір'я, у цвілі черевики-шкарбани й інші непотрібні лахміття, вохкі, аж мокрі. Фе, як дхнуло од їх погано!

Маріка сміялась і раділа, і била вже, била вону рогачем і за суконьку, і за черевики, і за все, за все...

А в ночі, як спала, бухикала так густо, як велика.

— Знову дитина коло вікна сиділа! Щоб я її не бачив більше там! Чуєш? — сердито бубонить батько.

Мати мовчала.

Ударили морози. Віконце геть замурувалось — нічого в його не видно. В хаті — пара ходить. Холодно. темрява.

У темряві сидять коло столу тато з мамою, сваряться про дрова, про черевички, про хліб. Тато сидить похмурий, на руку схилився мама голодний, на руку схилився

*) Передрук з харківського журналу „Життя й Революція" ч. IV. за 1925 р.

Конгрес Соціялістичного Інтернаціоналу.

Над чим радитимуть делегати соціялістичних організацій з цілого світу?

В неділю дня 5. ц. м. відбудеться відкриття конгресу Соціялістичного Робітничого Інтернаціоналу в Брюсселі. В днях отворення і покінчення конгресу відбудуться великі робітничі демонстрації. Перша в Брюсселі, а друга в робітничому центрі в Лієжі, де має віхатися понад 100.000 робітників.

Програма конгресу така: 1. Політична ситуація світу і міжнародній робітничий рух. 2. Мілітаризація і розоброєння. 3. Проблема кольоній. 4. Господарча ситуація по війні й економічна політика робітничої кляси. 5. Звіт і внески міжнародного комітету жінок. 6. Організаційні справи С. Р. Інтернаціоналу.

Секретаріят Інтернаціоналу предложить конгресові звіти, друковані в трьох мовах: англійській, французькій і німецькій. У звітах будуть окремі розділи, присвячені історії робітничого руху, боротьбі з фашизмом, справам господарським, відносинам Інтернаціоналу до Союзу Націй і праці, підприняттій Інтернаціоналом в ділянці розоброєння.

Конгрес Робітничого Інтернаціоналу попередила третя міжнародня конференція жінок, що відбулася в днях 3. і 4. п. м. в Народньому Домі в Брюсселі. Конгрес С. Р. Інтернаціоналу триватиме повний тиждень.

Театри.

Міський великий театр.

4-го г. 7·30 веч. „Гальжа“.
5-го г. 7·30 веч. „Помста Йонтка“, диригент Лев Туркевич.

Міський „Театр Новин“.

Зачинений.

КІНА.

„Аполльо“: „Бігамія“ і комедія.
„Байка“: „Прокажена“.
„Лев“: „Небезпечна дівчина“.
„Палас“: „Дім примар“.
„Фатаморгана“: „Любовниця“.

Останні вісті.

ПІДПИСАННЯ ПОЛЬСЬКО-ДАНЦІҐСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Дня 4. ц. м. підписані між Штрасбургером і віцепрезидентом данціґського сенату Гелем три договори, регулюючі взаємовідносини Польщі і Данціґу. Договори торкаються уніфікації тариф і залізничих правил та уживання басейну Вестенплятте.

КОНГРЕС СОЦІЯЛІСТИЧНОГО РОБІТНИЧОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Третій конгрес Соц. Роб. Інтернаціоналу в Брюсселі кількістю своїх учасників перевищує значно попередній конгрес, який відбувся в серпні 1925 р. в Марселі. Уже по день 25. липня було зголошених понад 500 делеґатів. Окрім делеґатів на конгресі буде дуже багато гостей і пресових справоздавців.

СТАН ЗДОРОВЛЯ РАДИЧА ПОГІРШУЄТЬСЯ.

Як повідомляють з Білгорода, в стані здоровля Радича настали зміни на гірше. У хорого зобсервовано високу горячку. При ньому безперестанно сидить двох лікарів.

ПОНОВНЕ ПОШУКУВАННЯ ЗА АМУНДСЕНОМ.

Минулого тижня відлетів до Штокгольму з Ленінграду літак, який везе для Чухновського ріжні запасові части для літака, яким він має знову відлетіти в пошукування за Амундсеном.

ШТРЕЗЕМАН І ПРІМО ДЕ РІВЕРА ОТРИМАЮТЬ ФРАНЦУСЬКІ ВІДЗНАЧЕННЯ.

Як доносить телегр. агенція з Парижа, у французьких дипльоматичних кругах ходять чутки, що міністр Штреземан і Прімо де Рівера з приводу прибуття до Парижа отримають гонорові титули вищих офіцерів Почесного Леґіона.

ВИГЛЯДИ НА ВРОЖАЙ НА УКРАЇНІ.

Розпочаті жнива на Україні, Кавказі і Криму по провізоричним обчисленням не дадуть сподіваних вислідів. Нечувана спека, яка панувала протягом останніх двох місяців цілком випалила на деяких місцях збіжжа. Знищені у великій части тютюневі плянтації на Кримі. Врожай буде нижче середнього.

ВЕЛИКИЙ ГРАД В СТАНИСЛАВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

В ніч з четверга на пятницю станиславівське воєвідство навістила катастрофальна градова буря. Град доходив до величини курячого яйця і в деяких повітах до решти повибивав врожай. Особливо сильно шаліла градова буря в скільськім повіті, де, як напр. у Тухольці, град доходив ваги до пів кільограма.

НАРЕШТІ ВІДЛЕТІЛИ.

Дня 3. ц. м. в год. 5.45 рано відлетіли польські летуни Кубаля і Ідзіковський в трансатлантійську подорож до Н. Йорку при добрій погоді. Вибрали дорогу через Рошфор, Азорські острови і Ґаліфакс. Взяли на дорогу бутилку шампана, бутилку коняку, двоє курчат, револьвер, прилад до кидання ракет, дві пневматичні лодки і ін. В год. 6.38 перелетіли над Дже.

По широкому світі.

Намагання Калініна і Рикова покликати Троцького із заслання вустрінулися з відмовою Троцького.

Мадярський граф Франц Вігіяно, що на днях покінчив самовбивством в санаторії для умово недужих під Віднем, залишив завіщання, в якому призначує головним своїм спадкоємцем будапештенську Академію Наук. Покійний граф лишив крім величезної грошевої суми також великі добра і каменниці. Це був один з найбільших мадярських власників дібр.

Залізничу катастрофу в Дінкельстербен у Баварії інтерпретує горячково німецька преса. Це чергова залізнича катастрофа в Баварії, де протягом неціл ого року було вже 40 убитих наслідком цілого ряду катастроф. Живо останньої катастрофи було справді жахливе: 16 убитих і 33 важко ранених. На місці катастрофи відбувалися трагічні сцени розпуки.

В Берліні влаштувала соціял-демократична партія великий похід улицями міста, як демонстрацію проти війни. Прийшло до бійок із комуністами. Поліція була приневолена інтервеніювати.

На підтримку лондонського страйку в Індіях вислав Комінтерн 120.000 карбованців.

Англійський летун Куртней перервав свій лет до Америки. Він був приневолений опуститися на море у віддалі 500 кільометрів від Азорських островів. Два кораблі поспішили вже на поміч. — Перерваний також лет довкруги світа, що його підприняли еспанські летуни на гидроплані „Нуманція“.

Повінь на Сибірі зростає. Залиті майже всі оселі між Благовіщенськом і Хабаровськом. У Хабаровську змобілізувало все населення до ратункової акції. Радянський уряд рішив виасиґнувати один мілійон рублів як доразову поміч для потерпівших наслідком повені.

Жертвою страшної пожежі впало село Чентуреллє в полудневій Італії. Вогонь знищив 100 хат і господарських будинків. Підчас пожежі згинуло 36 людей.

В Альбанії покінчені передвступні вибори до парляменту. Кожних 500 виборців вибирало мужа довіря. Мужі довіря зійдуться в дні 15. п. м. на те, щоб перевести вибір парляменту в числі 57 послів. Вибори відбуваються під пресією війська.

В Злучених Державах, у стейті Масачусет, прийшло до кровавої зустрічі страйкуючих робітників із поліцією та військом. До здворушення дійшло на тлі арештування поліцією 256 страйкуючих. У відповідь десятитисячна товпа окружила будинок президії поліції в місті Нюберфорд, домагаючись випущення арештованих на волю. Поліція покликала на поміч військо, яке припустило шаржу. Богато із робітників важко і легко ранених.

В Софії напало двох узброєних мущин, правдоподібно убийників Протогерова, на одну із каварень, стріляючи з револьверів до власника льокалю і зібраних гостей. Заалярмована поліція арештувала напасників. Жертв не було.

В Ленінграді виконали присуд смерти на 6-ох особах, засуджених за акцію проти радянської влади.

На Кримі від 4-ох тижнів триває спека. В Ялті нотують 55 степенів Цельзія.

В Росії і на Україні зростає антисемітизм серед населення. Приходить до щораз гостріших конфліктів робітників і селян з жидівськими кольоністами.

ВІДГУКИ ДНЯ

Вертепні клопоти.

Я напевно цього літа придбаю собі славу людини, яка може двоїтися і троїтися, або людини, яка ніколи не говорить правди, або вкінці людини, якій не все в порядку.

Стрічає мене вчора знайомий.

— Чи то ти? — питає здивовано.

— Ні, то мій брат — відповідаю.

— Без жартів. Яким способом ти нині у Львові?

— Дуже простим. Учора положився за своє ліжко, трохи читав до подушки, потім заснув, а нині рано опинився у Львові...

— То ти не є „Вертепом“? Я сам приїхав з Передримихів і там усі говорять, що ти вечером виступаєш у „Вертепі“

— Приятелю! Я за малий достойник, щоб виступати у „Вертепі“.

Мій знайомий нетерпеливо махнув рукою.

— Не як лялька, але як рецитатор!

— Чомуж мав би я конечно бути як рецитатор?!

— Адже хіба не заперечиш, що ти є автором „Вертепу“.

— Заперечувати за пізно, хоч признаюся, що дуже радо це зробив би. Але що це має з рецитаторством?

— Дуже богато! Просто не уявляю собі, як може йти „Вертеп“ без авторів.

— Так само як „Гамлет“ без п. Шекспіра, або „Брехня“ без тов. Винниченка.

Мій знайомий прижмурив око і без слова попрощався. Ручу, що взяв мене за мегальомана, який „Вертеп“ порівнує до „Гамлета“, а себе до Винниченка.

Але ледви пройшов я кілька кроків, уже знову стрінув нового знайомого.

— Ну, як жеж там іде?

— З чим?

— З „Вертепом“!

— Не знаю. Не моє підприємство.

— Якто: не знаю, як то не ваше? В такому разі, чому ви з ним їздите?

— Перший раз чую. Ніде з „Вертепом“ цього року не їздив і не їзджу.

— Ех, ви фіґляр! А в Куликові? Хто співав жіночим голосом, як не ви?!

Мене це схвилювало.

— Добродію! Я не співаю загалом, а жіночим голосом тимбільше. Я радий, як день-два взагалі жіночого голосу не чую.

Мій другий знайомий з дива не виходив.

— Цікаве! Таж там усі казали, що це ви, тільки трохи захрипли... Мені самому було дивно, бо я ваш голос знаю, а пізніше не було вас чути. Але „ваші“ казали, що вас голова розболіла і ви покинули салю. Ну, але той, що співав за жінку, ревів страшенно. Навіть посол не може мати такого голосу.

Попрощався на те, щоби зробити місце новому знайомому.

— Ви вже з Тернополя? Так швидко?!

— Я зовсім не був у Тернополі.

— А з „Вертепом“?

— Дайте мені спокій з „Вертепом“! Я з ним не їзджу і загалом перестаю писати всякі вертепи.

Третій знайомий довго дивився на мене, міркуючи чи я кажу правду.

— Маєте повну рацію. „Вертеп“ на мою думку, не є педагогічна річ.

— І неоплатна — додав я меланхолійно. — Я тепер покидаю всяку літературу.

— Направду?! — скрикнув знайомий з сумом у голосі, а з вдоволенням у очах.

— Переходжу на музику

— На музику?!

— Так, пишу оперу з нашого життя.

— Знаменито, знаменито! — вдавав, що тішився мій знайомий. — А як буде називатися?

— Маслосоюз!

Знайомий швидко стиснув мою руку і відійшов. Але на розі вулиці ще довго стояв і дивився за мною перестрашеними очима.

Галантіон Чіпка.

бсушок хліба, сердито блимає на тата очима. Непривітні якісь, як чужі. І все, що в хаті, сумне, набридле. Очей ніде діти.

Аж ось на шибці ясніє цятка. Щось гаряче, щось золоте продирає, прогризає в замурованій шибці дірочки, проціловує.

Весело, уперто. Вишнево-золотий промінь пронизав темряву, і на бруднну стіну — стриб! — райдужний, мальований зайчик.

А на вікні сонце вже кружалочку проціловало та сміється. Мов хто силою потяг Маріку, припала, як уліпла до шибки. Думала, на дворі темно, як і в хаті, але там... Ой!... Такого світу, світу, такого ясного!... Сніг виблискує, а небо сміється, мов сині, веселі очі, а люди закутані, як позолочені ведмеді — туп-туп. Мов навмисне нарядились, щоб весело було. Діти, санчата, все мов на пружині заведені цяцьки. І засвітились оченята, — загомоніла, защебетала, зашабарчала.

Мимо вікна біг цуцик — спинився. Такий смішний. Змерз, зігнувся, зубами цокотить, а до жарту охочий, хвостиком по снігу крутить. Очей в Маріки не зводить, цікавих, довірливих, із блистинками, як золоті дробинки.

У Маріки теж уже сині бриніли од холоду губи, під благою сорочиною хвилями ходили дрижаки, проте очі уперто не хотіли гаснути — блищали. Сміялись, іскрами пирскали.

На її блідому, посинілому личку вони здавалися двома свіжими терпинами, уткнутими в борошно.

— Цюцю! Цюцюню!

Раз і вдруге гукали на неї — не чула. Аж ось за спиною грізно:

— Кому я кажу?

Батько сердитий, великий, страшний.

— По ночах бухикаєш, як із бочки, а ще лізеш? На піч! Чуєш?... — як грім.

Така малісінька Маріка, така легенька, мов вітром її вдуло. Кусаючи губки, розгублюючи по дорозі сльози, як блискуче намисто, швидко, швидко з табуретки, шаміль-шаміль на припічок. На піч. Мовчки, без слів, злякано озираючися на батька.

— Отаке зелене, отаке погане, а лізе чогось, сліпма лізе до вікна. Казав — затули чим-небудь, чого одзиваєш? Чого ждеш? В хаті собаки не вдержиш, а їм світла, бач, мало

— Та яким-же чортом забеш, коли немає чим? — злісно обізвалася мати.

— Соломою! Драним мішком! Ганчіркою!

На печі раптом у крик.

— Цить!!! — аж шибки дзенькнули.

Зомвкло в хаті, ніби хтось придушив усе.

Тільки чмише щось на печі, кавкає, мов глитає камінці.

Надвечір мороз пересівся, й шибки у віконці поодтавали. В хаті маленькою зірочкою світив бляшаний блискунець-каганчик. До каганця мама латала старий лейбик, швидко, сердито одривала зубами нитки, поблискувала з-під нахмурених брів очима.

Осторонь сиділа Маріка, самотно, сиротно. Напяла сорочку на колінця, до колінця щічкою притулилась, дивилась кудись убік од матери. В очинах світилась велика дитяча печаль, [illegible]дійна, мовчазна.

(Докінчення буде.)

Нові книжки і журнали.

„Наша Земля". Суспільно-політичний і літературний журнал: Ужгород, 25. липня 1928. Зміст: Гренджа-Донський — Нужда, голод, темнота. Розпука і… чехізація. По Закарпатті. Студенський куток. Література: К. Чуга — Стогін Закарпаття, Маруся Тисянська — В нашім краю. Гренджа-Донський — Як задзвонять дзвони… Гренджа-Донський — Гей, покрили чорні хмари… Гренджа-Донський — Пождіть, пождіть… Маруся Тисянська — Сидить бідний на шляху. Забута книжка. М. Вол. — З Радянської України. Західня Україна (Українська школа в Польщі). Всячина. Етнографічні матеріяли.

„Сільський Господар". Орган Краєв. Тов-а Господ. „Сільський Господар", Львів, дня 1. серпня 1928.

Іван Зубенко „Ганжа Андибер". Історична оперета на 3 дії. Музика Е. Форостини. Коломия, 1928. Накладом В-ва „Ока".

Przegląd Społeczny". Miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Lwów, lipiec 1928.

„Меліорація і комасація селянських господарств". Зладив інж. Олександер Охрим. Львів, 1928. Накладом Краєвого Господ. Товариства „Сільський Господар", Львів, 1928.

„Пластун". Чтсопись пластової молоді. Ужгород, май 1928.

НОВИНКИ

— **Національний Музей у Львові** мав у місяці липні 57 чисел (349 предметів) приросту до загального числа 26.693, головно у відділі історії мистецтва та історичних, етнографічних і топографічних відділах. На це зложились дари пп.: Інж. Васюти О. (Волинь), Волицького В., Матчака М., Т-ва „Оссоліпеум", проф. Папейка О., С. Паращукової, д-ра Я. Пастернака, д-р Річинського, Волинь і Янушевича Л. Музей відвідало 71 осіб, а тому пропутька учительства Т-ва „Взаїмна Поміч" та учасники педагогічного курсу у Львові. На розбудову Музею зложили на руки п. судді Л. Ткачука у Станиславові грошеві датки пп.: д-р Дарм Артур 7 зол., дир. Вісневський Кость, д-р Волинський Іван, проф. Даниш Никифор, суд. рад. Крупка Вол., суд. рад. Кульчицький Клим, д-р Малицю, д-р Олесницький Юліян, дир. Олесницький Федір, д-р Сагітак Нестор, Сенишин Юрко — всі по 5 зол., д-р Лабій Михайло 2 зол. Всім жертводавцям складає Управа Музею отсим щиру подяку в імени української науки та просить українську суспільність складати дальші причинки до конечної розбудови тісного вже приміщення Музею, аби можна було гідно показати своїм і чужим великі та всесторонні культурні богацтва нашого народу. Таку скарбницю рідної культури творить нарід сам собі, а годі вибудувати її без спільних зусиль. При цій нагоді подається до відома, що директор Музею відїхав через Київ у Москву для перебрання і привезення музейного архіву вивезеного із схову у св. Юрі російськими властями 1915 р. З причини внутрішних необхідних праць та виїзду персоналу на літній відпочинок робітня Музею буде і протягом місяця серпня замкнена.

— **З життя української кольонії у Бельгії**. Управа „Української Громади" в Брюселі розпочала заходи щодо відкриття українського відділу в „Пьлє Мондіаль" (Світовий Музей) у Брюселі, який має за меті представити культурно-побутове, мистецьке та історичне життя українського народу. При цьому Музею істнує вже ціла низка інших національних секцій, дуже гарно вивінуваних. Маючи на увазі велике значіння цього Музею, який має бути небавом перенесений до Женеви, „Українська Громада" м. Брюселя звертається отсим до українських організацій та установ з проханням надіслати їй: схеми, картини, портрети, географічні карти і взагалі те, що представляло б українське історично-культурне життя. Листи та посилки проситься слати на адресу: **Union des Ukrainiens a Bruxelles, 32, rue de Louvain, Bruxelles, Belgique.**

— **Смерть українського піонера.** Недавно помер у Канаді один з перших її українських осадників: Антін Вовчук, родом з Маріямполя к. Станиславова, проживши 77 літ. Тут у краю був Вовчук рухливим і свідомим членом „Просвіти" і пильним читачем українських газет, від „Батьківщини" з 1879 р. почавши. Його літ вже канадійці і є на службі україну. Антін Вовчук жив у Канаді близько 35 літ.

— **Львівська хроніка.** Хотіли покінчити з життям якийсь Мільнер і Филип Кох з Бруховичі. Оба в однії і тій самій камениці при вул. Галицькій ч. 7. — Незнані вломники дісталися до реставраційної пивниці Акербауера при вул. Жерельній. Шкоду обчислено на 250 зол. — До поліційних арештів відставили нефортунного злодія фарб і 16літнього ножівника Хаїма Друкера.

— **З постійної хроніки.** На Богданівці постріляв постерунковий злодія Лаврентія Юзкова, який не зважаючи на візвання, не хотів зупинитися. — Поліція арештувала селянина Антона Созанського за вбивство Войтіха Дармограя на весіллю в Золотниках підгаєцького повіту. — В Зарічу під Делятином убили Миколу Мельника. В звязку із вбивством звертає „Газета Поранна" увагу поліційних чинників на повну відсутність публичної безпеки в тих околицях. — Розгулялися також бандити у відомім літниську Зелемянка. Від якогось часу повторяються постійно напади і грабунки. Бандити відгрожуються, що на випадок денунціяції або опору, пустять з димом цілу Зелемянку і Гребенів.

— **Катастрофи й нещастя.** На одній із вулиць в Будапешті провалилося риштовання при будові камениці. Крім ранених є трьох убитих робітників. — Французький експрес Париж-Сен Бріє випав з шин при вїзді на залізн. двірець у Ля Манш. 7 осіб убитих, 11 ранених. — При глинокопах біля Чорткова згинули наслідком засипання глиною два робітники: Колесник і Волянський. — Подібна катастрофа мала місце в Давидчі того самого повіту, де згинув робітник Іван Білгорай і в селі Чабанівці, де жертвою впала Варвара Кохан.

— **Убивства.** У Будапешті вбила одна жінка одним ударом черевика свойого співльокатора-робітника.

— **Різні вістки.** Італія святкує 500-ліття смерти одного з найбільших своїх малярів Мазгія. — Італійський корабель „Артіліо" веде працю над видобуванням затопленого підчас світової війни англійського паровика „Єлисавета", добув на днях скриню із дорогоцінностями вартости кількох міліонів. — З міських галь у Парижі вивозять щодня 3 тони зіпсованого мяса.

— **З цьогорічної Олімпіяди.** Із 47-ох держав, які беруть участь у цьогорічній Олімпіяді в Амстердамі, найкраще репрезентуються Злучені Держави, що в числі 300 делегатів беруть участь у змаганні. Як виказує табеля, Злучені Держави осягнули вже 34 пункти. Друге місце займає Фінляндія (13), третє Швеція (12), четверте Німеччина (11 пунктів). Англія має досі 10 пунктів і займає пяте місце. Канада 9 пунктів (шесте місце). Дальше йдуть Франція, Італія, Австрія й ін. Польща стоїть пойно на 11-ому місці. На попередній Олімпіяді, що відбулася в Парижі 1924 року, Польща була на 21-ім місці.

— **Човном крізь океан.** З островів Віргінії повідомляють, що там прибув француз Ромер, який вирушив 28. березня із Лісабони на малому вітрильному човні. Звідси смілий мандрівник іде в напрямі Ню Йорку.

— **Сон причиною умової недуги.** З Італії повідомляють про цікавий випадок. Якась пані підчас їзди автом в околицях Медіоляну на хвилину здрімалася. Коли пробудилася, почала зраджувати сильні познаки утрати розуму. Відставили її до шпиталю, де лікарі ствердили, що причиною утрати розуму мусів бути якийсь страшний сон.

— **Американський чудак.** Один американський міліонер, що вмер перед кількома днями, лишив завіщання, в якому призначує своїй жінці всього 5 долярів, чотирьом дітям по 100 долярів, а весь свій маєток лишив в спадщині 5-ій дитині.

— **Конгрес індійських володарів.** У Льондоні відбувається тепер конгрес індійських магараджів. Конгреси такі скликує британська влада що кілька років для перевірення і справлення звязків метрополії із домініями. На цьогорічному конгресі є репрезентованих 273 індійських князівств. 200 з тих князівств — це невеликі території, інші 73 обіймають собою величезні простори із міліонами мешканців. Усі князівства є більш або менше автономними, а дійсности є вони сильно залежні від метрополії, завдяки економічній політиці Англії. Намагання деяких націоналістичних індійських володарів визволитися від тої залежности впливають на бурливий характер згаданих конгресів-парляментів. Наради таких конгресів є взагалі дуже різномаїтні з огляду на принціпіальне відношення деяких індійських володарів до англ. уряду. Багато із них — це покірні опортуністи, але богато є і рішними радикалами-революціонерами. Факт, що преса нічого не пише про цей конгрес пояснюється тим, що наради конгресу відбуваються при зачинених дверях, в повній тайні.

— **Останній тиждень посезонової випродажі обуви**

Дель-Ка

Знижені від 9. серпня ціни — в посезонових серіях неважні. Користайте ще з цеї знижки цін перед замкненням цієї продажі!

Дописи.

ГОРОДЕНЩИНА. *(Справоздавче віче.)* Заходом місцевого жіночого комітету відбулося дня 22. липня при великім зїзді народу віче в *Городенці*. Зібралися всі круги громадянства: інтеліґенти, міщани й селяни, одначе більшість творили селяни. Саля „Народнього Дому" не могла помістити присутніх. Наради отворив д-р Теофіль Окуневський, проводила п. Шлемкова. Реферат про значіння організації жіноцтва на полі господарськім і освітнім виголосила сенаторка *Кисілевська*. Звіт з діяльности Українського Парляментарного Клюбу зложила пос. *Рудницька*. Зупинилася довше на шкільній справі. По вислуханню рефератів забирали слово о. [illegible] і інші та ставили низку запитів, на які відповідали обі референтки. Присутні одноголосно висловили свою повну довіру Українському Парляментарному Клюбові за гідну оборону прав українського народу та висловили радикальних послів [illegible] з Українським Клюбом. Присутні на вічу радикали не важилися заколотити поважного і бадьорого настрою віча. На закінчення відспівано національний гимн. — Того самого дня заїхали наші парляментарні представниці: сен. Кисілевська і пос. Рудницька до села *Поточиськ* коло Городенки і відбули там від год. 7. до 10. вечером посольське справоздавче віче. Село Поточиська — відоме з свідомости жіноцтва, яке, прегарно зорганізоване під проводом свого пароха о. Василевича, причинилося при виборах до побіди націоналістичної листи над хрунями і радикальними кириленками. Селяни й селянки з захопленням витали свої представниці і з великим зацікавленням вислухали їх рефератів.

БРІДЩИНА. *Великі пожежі і польська „страж" у Лешневі. — Мазури гуляють. — Польські свята обовязують українців?)* Уже друга велика пожежа навістила дня 23. липня ц. р. наше місточко. Перед кількома днями згоріло тут 15 господарств, а тепер 6 господарств. Причиною тих пожарів несторожність з вогнем, а причиною незвичайного поширення і великих заподіяних шкід є відсутність організованої пожарної сторожі. В місточку завязався був за ініціятивою посла Вислоцького „Луг" і мав понад 200 членів та розвивався дуже гарно, одначе це стало сіллю в оці місцевим поляками, які при помочі польсько-хрунівської громадської ради заложили польське товариство пожарне, до якого вписалося 17 членів, бо більше поляків у Лешневі нема. Громадська рада дала цьому „товариству" 1.000 зол. на прибори та 500 зол. на мундури і справила йому сикавку, а тоді старосто розвязало товариство „Луг" на тій основі, що буцімто двох пожарних товариств у місточку не потрібно. Наслідки того показалися при останніх пожежах, бо польські стражаки приїхали до вогню без води, а до сикавки українців не допускали, так, що ратунку не було кому нести. Польська „страж" істнує у нас на показ, а ми несемо через те тільки шкоди. — Дня 15. липня ц. р. напали мазури-кольоністи у Висоцьку на вечерниці в читальні „Просвіти" і почали авантури з присутніми парубками-українцями, називаючи їх хабалами. Щоб не прийшло до проливу крови, голова „Просвіти" розвязав вечерниці. Тоді мазури, грозячи ножами, почали насилу брати українських дівчат до танців. Пізно вечером ті самі кольоністи в числі около 20 людей напали на українських громадян на селі і в звірський спосіб покалічили ножами кілька осіб, так, що кількох відвезено до лікаря. Коли українці звернулися до жандарма, який був у селі, той зовсім не зареагував на цю подію. Справу віддано до суду. — Дня 17. V. ц. р. працювало 4-ох мулярів українців при будові церкви в Лешневі. А що це було польське свято, місцевий жандарм записав їх. Справа пішла в суд у Бродах, а суддя [illegible] засудив усіх 4-ох по чотири дні арешту або по 25 зол. грошевої кари. Таке саме сталося з 5-ма селянами, які дня 29. VI. (в польське свято) працювали при поправі хати. Запитуємо отсим нашу Парляментарну Репрезентацію, чи таке поведення справне і є законне, а коли ні, то просимо, щоб наші посли зробили з цього ужиток.

СОКАЛЬЩИНА. *(Організаційно-політичний рух.)* Дня 12. липня [illegible] велике справоздавче віче на [illegible] Пов. Ком. в Сокалі. Віче отворив голова Пов. Нар. Комітету о. Іван Кашубинський [illegible] Угрядова. До Президії віча [illegible] д-ра Льва Хомицького [illegible] ик пров. [illegible] дарів з [illegible] Костя Малаш [illegible] кретаря. Перший [illegible] Михайло Галущинський [illegible]

ну рефераті представив він наше положення за культурно-освітньому полі, наші завдання і ціль, до якої прямувати належить. Відтак забрала голос сенаторка п. Олена Кисілевська, яка говорила про вагу освідомлення жіноцтва, його ролю в нашому національному житті, та про потребу його участи в публичних справах. Третім бесідником був посол Володимир Кохан, який представив наше положення під політичним оглядом. Відтак провідник віча п. д-р Лев Хоминський відчитав предложені резолюції, в яких віче висказує повне довіря послам і сенаторам УНДО за їх працю, а далі протестує проти польської екстермінаційної політики супроти українського народу в усіх ділянках життя, зокремаж проти політики кольонізації української землі та польонізації української школи. Резолюції ухвалено одноголосно. На закінчення промовив п. д-р Лев Хоминський, який вилавив успішну працю нашої Парл. Репр., візвав зібраних, щоби своєю працею і поставою дали доказ, що з тою працею годяться вони і її одобрюють. Численно зібрані учасники нагороджували кожного з бесідників рясними оплесками. Віче закінчилося відспіванням національного гимну.

ЛУЦЬК. *(Повітова нарада УНДО.)* Напевно чули, як деякі наші угодовці Волині лякали добрих людей: — А не признавайся, що ти ундівець, бо селяни втікатимуть! Не показуй своєї фірми, бо збанкротуєш! Не закликай до УНДА, бо висміють!... Зрозумійте, як я мусів тремтіти за той безрозсудний тимчасовий організаційний комітет Луцького повіту на чолі з сивим редактором Островським, який мав виставити себе на посміховисько. — Це мабуть від спеки запаморочилися комітетські голови, — думав я, — йдучи на повітову нараду членів і прихильників УНДО, що відбулася 29. мин. місяця в помешканні редакції „Укр. Громади". А спека була велика біля 30 ст. Було від чого запаморочитися навіть сивому редакторові. Втішав себе лише тим, що селян, які так ніби то бояться УНДА, не буде. І все скінчиться щасливо. На моє здивовання зібралося біля 50 селян-членів і прихильників! На коротенький заклик голови зборів п. Островського — записатися тут-же до партії, щоби показати своє „страшне" ундівство, потяглися журавлем до стола підписувати декларації. А ундівських промов так „переляталися", що 6 годин сиділи нерухомо. Хіба вже хто млів від спеки, той виходив і ставав у дверях, щоби трохи продуло вітром. Організаційна праця в Луцькому повіті почалася недавно. 9. липня відбулася стисла нарада кількох членів і прихильників, які ухвалили скликати на 29 липня ширшу нараду. А одночасно вибрали тимчасовий організаційний комітет, у який ввійшли: редактор В. Островський (голова), Я. Лобурський (заступник, б. кандидат на посла з листи ч. 18), пп. Макарчук, Домбровський і Вишнівський (секретар). На нараду прибули: б. сенатор М. Черкавський, сенатори пп. Горбачевський і Тровн і посол Хрупький. До президії наради вибрані: В. Островський (голова), селяни Макарчук (заступник) і С. Вишнівський (секретар). Реферати виголосили: організаційний — сен. Тровн і про міжпартійні відносини — пос. Хрупький. Спраоздання з діяльности Укр. Парляментарної Репрезентації дав сен. Горбачевський. Промовляли й селяни, які заявляли, що (подумайте!) УНДА не тільки не бояться, але йому вірять, як єдиному укр. національному об'єднанню. Принято чотири резолюції: про „повне довіря до Укр. Парлям. Репрезентації, заклик до всіх селян повіту вступати до УНДА, заклик до жіноцтва про участь в УНДІ і про відкриття сільсько-господарської кооперативи". Тимчасовий організаційний комітет затверджено, як Тимчасовий Виконавчий Комітет УНДА на Луцький повіт. По вичерпанні порядку денного збори висловили подяку пп. послові і сенаторам за прибуття на збори і за гарні промови. Отак започаткована організація УНДА в Луцькому повіті при температурі 30 ст. Можливо, що вся вина падає на спеку, але селяни, які не були запрошені на збори, вже зголошують претенсії, що їх покривджено й просять скликання великих повітових зборів, щоби послухати таких гарних промов, яких удостоїлися члени й вірні прихильники УНДО. І осінню я чув, Повітовий комітет відновлює вже такі збори на осінь.

Очевидець.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Зі Старосольських Ядвига Літвінишинова, вдова по ст. раднику скарбу, упокоїлася в Сяноці дня 26. липня п. р. в 49. році життя. В. 18. П. ! 190 1—1

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Виїздить:

5.VIII. Маруся Богуславка.

Долина:

6.VIII. Казка Старого Млина.

7.VIII. Маруся Богуславка.

Броншнів: 8.VIII. Маруся Богуславка.

Рожнятів: 9.VIII. Маруся Богуславка.

Перегінсько:

10.VIII. Гейша.

11.VIII. Вихрест.

12.VIII. Маруся Богуславка.

„Вертеп Наших Днів", Галактіона Чіпки і Ле-ле:

Борщів,	неділя	5/8
Чортків,	понеділок	6/8
Заліщики,	вівторок	7/8
Городенка,	середа	8/8
Снятин,	четвер	9/8
Косів,	пятниця	10/8
Кути,	субота	11/8
Коломия,	неділя	12/8

193 1-3

Замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося дня 2. VIII. ц. р. у Львові, зложили ВП. Д-р Степан і Ольга з Дублянщів Кушнір на Українських Інвалідів 25 зол. — Щиро дякує Рада Уктові у Львові. 195 1—1

Студії у Гірничій Академії в Леобені. Гірнича Академія в Леобені обіймає три відділи: гірничий (4 роки), гутничий (4 роки) та відділ гірничого мірництва (3 роки). Вступних іспитів здавати не треба, одначе вказаним є (в першу чергу для абсольвентів клясичних гімназій) переробити бодай основи начеркової геометрії. Гірничі студії вимагають бездоганного здоровля та запевнених матеріяльних засобів. Місячний прожиток виносить найменше 25 ам. долярів, оплати річно около 40 долярів, крім цього іспитові такси у висоті 2 дол. (15 шілінгів) для річних предметів (усіх іспитів на гірничому відділі до першого державного іспиту 11, до другого державного 18). Почавши від другого року студій треба брати участь в екскурзіях, довших наукових поїздках (дуже часто за границю; прим. у біжучому році до Румунії і Баварії) та у вправах по геодезії і геольоґії, які відбуваються звичайно далеко від Леобену і тревають приблизно по 14 днів. На це треба числити принайменше 30 долярів річно. Не менше важною справою є рівнож уподобання до технічних студій взагалі, а до гірництва зокрема. Тому доцільним було би, щоби охочі ще перед виїздом до Леобену старалися ближче познайомитися з гірн. життям. Місяць практики відбутої в копальні вугля, нафти чи гуті, був би найкращою нагодою до того. (По практику, на нашу думку, треба би звертатись до „Українського Технічного Т-ва" у Львові, як повинноб через своїх членів такі заходи улекшити). Якщо кому вдалосьб одержати таку практику зі змогою остати там дещо довше (кілька місяців), нехай радше посвятить на ту ціль один рік студій, а час між покінченим практики і початком нового академічного року нехай використає в цілі засвоєння собі елементарних відомостей з обсягу начеркової геометрії, евент. мінеральоґії та хемії, бо з досвіду знаємо, що відомости з тих предметів, набуті в гімназії, є рішучо за скупі, що припиняє у значній мірі нормальний хід студій. Абсольвентам тут. Академії отвирається всюди можність одержати працю завдяки тому, що леобенська Академія має вже в світі вироблену славу. Для ілюстрації подаємо, що з інжинірів-українців, які останніми роками покінчили тут студії, трьох одержало посаду в Донбасі, двох на Шлеську, двох в Югославії, один у Швеції, один на Волині, а двох у Галичині. Тим, що бажалиб точніше довідатися про умови принятгя, уділяє ближчих інформацій Т-во Українських Гірничих Студентів „Молот" у Леобені. За надісланням 4 золотих (найкраще в порученому листі) висилається рівнож „Студієнплян" і „Прїфунґсорднунг". Письма слати на адресу: Verein ukrainischer Montanhochschüler. Leoben Montanistische Hochschule. — Канд. інж. Евген Іваницький, фер. провідник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАМ ДІМ з морговим садком і пасікою в Павелчу коло Станиславова. — Паходків, Станиславів, вул. Лібермана 12. 155 2—3

ПРИЙМУ на станцію учеників перемиської гімназії. Опіка запевнена, платня приступна. — Близші інформації: С. В. Перемишль, вул. Гродзка ч. 21. п. 1. 129 3—3

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29. 2481 7—?

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2 2481 7—?

УКІНЧЕНИЙ правник з докторатом пошукує заняття. Ласкаві зголошення приймає Адміністрація під „Початкуючий". 166 5—5

КОНЦІПІЄНТА, рутинованого в процесовім відділі потребує від 1. вересня ц. р. канцелярія адв. Д-ра Банаха в Надвірній. Докладні зголошення зараз. 183 2—3

ПОТРІБНА інтелігентна, самітна жінка, середних літ до помочі в заряді дому. — М. С. Poste restante, Заболотці коло Бродів (Zablotce). 186 2—3

ІВАН ЛЕВИЦЬКИЙ. Твори на скрипку з фортепяном: Романца. Air Varie. Мазурка. Ноктюрн. Казка. Вальс. Мережка. Український Танок. Українська Рапсодія. Гетьмани. Дума. 188 1—

ДИПЛЬОМОВАНИЙ землемір абсольв. Державної Школи Мірничої у Львові шукає посади. — Ласкаві зголошення з услівями адресувати: Кооператива „Надія", Болехів. 191 1—1

ШУКАЮ інструкторки на цілий рік на село до учениці 4-ої кл. гімн. і 1-ої народньої враз з удїлюванням науки гри на фортепяні (2-гий рік науки). — Зголошення з умовами слати на адресу: о. Корнило Кушнїцький, парох, Шумляни Великі, почта Библо ад Галич. 187 1—1

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 105-?

ПАРОХІЯ в повіті Сокальськім, около 120 моргів поля, 2000 душ, дерево на опал до заміни. — Зголошення слати до Адміністр. під „Парохія". 192 1-1

ПРИЙМУ на мешкання з харчем двох учеників. Крижанівська, в. Вірменська 15/ІІІ 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Український Високий Педагогічний Інститут у Празі.

Оголошення.

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі оголошує з дозволу М-ва Шкільництва та Нар. Осв. Чеськословацької Республіки (з дня 5. липня ц. р. ч. 80406/28-у) прийом нових студентів на І. курс Інституту на акад. рік 1928/29.

Інститут є висока школа з 4-літнім курсом навчання, складається з 3-ох Відділів (Факультетів): 1) істор.-літературного з підвідділами історії і суспільних наук та літератури й мистецтва, 2) математ.-природничого з підвідділами математики й фізики та природничих наук і 3) музично-педагогічного. Приймаються до Інституту дійсними студентами особи (чоловіки й жінки) з закінченою середньою освітою (гімназія, реальна школа, учительський інститут, духовна семинарія, (4 кл.), середня комерційна школа і т. ін.). Навчання в Інституті цілком безплатне. Стипендій від м-ва для студ. І. курсу (як і в попередньому році) не буде. Прохання з документами, короткими життєписами і 3 фотографіями подаються на ім'я ректора Інституту Ceskoslovenska Praha II. Skolska ul. c. 8. IV, Ukrajinsky Pedagogicky Ustav M. Drahomanova v Praze).

Візи на виїзд до Ч. С. Р. для студій в Інституті уділює: для Галичини консуль Ч. С. Р. у Львові, для Волині — консуль Ч. С. Р. у Варшаві. Для емігрантів візи уділює посольство Ч. С. Р. у Варшаві. Для отримання візи необхідна посвідка Інституту про прийняття в студенти Інституту.

Ректор Інституту
Проф. Д-р В. Сімович.

17. VII. — 1928 р. 194 1—3

АБІТУРІЄНТКА Україн. держав. семинара у Львові глядає лекції на селі у чесної родини, найрадше у священика. Вимоги скромні. — Стефанія Пеленівна, Львів, Калеча ч. 12. 196 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів Ринок ч. 10.